

פרוטוקול מס' 464

מישיבת ועדת העבודה ביום ד' י"ט באדר תשל"ז - 9 במארס 1977, בשעה 8.30

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:
 ש. ארבל-אלמוזלינו - יו"ר
 י. ז. אמיר
 ג. מואב
 מ. גז
 י. דרניצקי (יו"ר)
 ל. דיציאן
 א. לבנבראון
 י. לקט

מוזמנים:
 מר אבולעפיה - משרד האוצר
 ת. הקר - משרד האוצר
 מר גרינפלד - משרד האוצר
 מר קרמר - משרד האוצר
 מ. בוטון - המוסד לביטוח לאומי
 י. ערד - המוסד לביטוח לאומי
 י. ברק - משרד העבודה
 י. הפלאוני - משרד העבודה
 מר גוברמן - משרד המשפטים
 י. דרוור - התאחדות התעשיינים
 ש. נוימן - לשכת התיאום
 י. גחמן - ההסתדרות הכללית

י. אליאסוף
יועץ משפטי לוועדה:

י. גוריאל
מזכיר הוועדה:

מ. הלנברג
רשמה:

סדר-היום:
 חוק נכי המלחמה בנאצים (תיקון מס' 8) תשל"ז-1977.

חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 28), תשל"ז-1977

חוק פיצויי פיסורין (תיקון מס' 10), תשל"ז-1977

אני פותחת את הישיבה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

חוק נכי המלחמה בנאצים (תיקון מס' 8), תשל"ז-1977

בישיבתנו ביום שני קיימנו דיון
בחוק זה. חברי הוועדה העירו הערות
שונות וקבענו שסעיף זה ייכלל בסדר היום שלנו ונדון בו גם בלי הודעה
מיוחדת.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

בעקבות הישיבה שלנו ביום שני קיבלתי
מכתב ממר סיון, מנכ"ל משרד האוצר, שבו נאמר: "ועדת העבודה בישיבתה
ביום 7 במארס ביקשה הסבר לגבי סעיף 6 להצעת החוק הנ"ל הקובע תחילה
רטרואקטיבית להוראות החוק. כידוע התגמולים המשולמים לנכי המלחמה בנאצים
דומים לאלה המשולמים לגבי צה"ל על-פי חוק הנכים (תגמולים ושיקום).
על כן, בעקבות כל תיקון בחוק הנכים המעלה את שיעורי התגמולים, מוגשת
לכנסת הצעת תיקון דומה לחוק נכי המלחמה בנאצים. חוק הנכים (תגמולים
ושיקום) (תיקון מס' 9), תשל"ו-1976 פורסם בספר החוקים מיום 29 בינואר
1976. מיד לאחר מכן הוחל בתהליכי החקיקה להכנת תיקון מס' 8 לחוק נכי
המלחמה בנאצים. בסיום התהליכים המתחייבים מהתקנון לעבודת הממשלה הונחה
ההצעה על שולחן הכנסת ופורסמה בספר החוקים מיום 25 באוקטובר 1976.
לתיקונים בחוק הנכים, אשר נתקבל כאמור, בינואר 1976, נקבעה בחוק
תחילה רטרואקטיבית מיום 1 באפריל 1974. לפי זה הוצע גם בחוק נכי המלחמה
בנאצים כי תחילתם של ההוראות המתקנות תיקבע ל-1 באפריל 1974. ברור כי
המדובר בהטבות בלבד ולא בגריעה מזכויותיהם של הנכים. אנו מסכימים כי
אין זה רצוי שייווצר פער גדול בין תחילתו של חוק לבין מועד קבלתו בכנסת.
על כן נעשה מאמץ בעתיד ליתר תיאום עם משרד הבטחון כך שההצעות המקבילות
לתיקונים בשני החוקים יוגשו וידונו בעת ובעונה אחת."

מה בענין הדרגה?

יש לנו הצעה חדשה משולבת.

מר אבולעפיה:

עד כה היה שיעור של 86% מדרגה פ'
ואנחנו מציעים להגדיל את השיעור ל-94% מדרגה פ"ב. במקום 78% אנחנו
מציעים 81%.

ממתי התחולה?

י. אליאסוף:

יש בענין זה סעיף מיוחד בהצעה שלפניכם.

מר אבולעפיה:

התיקונים המוצעים שהבאתי לפניכם מתייחסים

לסעיף 1.

בהצעה הכחולה מדובר על כך שהתשלומים
לנצרכים יהיו מבוססים על דרגה ט"ו במקום דרגה י"ד ואילו עכשיו אנחנו
מגדילים את השיעור ומדברים על דרגה ט"ז אבל כנגד זה אנחנו מציעים להבחין
בין נשוי אב לילדים ובין נשוי שאין לו ילדים. את הפירוט חמצאו בסעיף 3
בהצעה שלפניכם.

בסעיף 4 של ההצעה הנוכחית מדובר

על תיקון הדרגה מי"ב לי"ג.

כאן יש תיקון של הדרגה בלבד ואילו
כל היתר נשאר כפי שהוצע בנוסח הכחול.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

סעיף 6 בהצעה שלפניכם לא הופיע בהצעה בכחול והוא מדבר על תגמולים

מר אבולעפיה:

אחרי פטירתו של נכה.

בסעיף קטן (ה) של סעיף 6 - החלפת סעיף 13א - הכוונה היא שאותן הוראות

ת. הקר:

המקנות סמכות לרשות המוסמכת להחליט, ההוראות האומרות שתגמול איננו ניתן לשעבוד, כל ההוראות החלות על התגמולים יחולו גם על התגמולים המשתלמים לבן הזוג.

בסעיף 7 מדובר על תחילה והוראות מעבר.

מר אבולעפיה:

אני מציעה שנאשר עקרונית את כל הסעיפים אשר לניסוח הסופי: אני מבקשה שאנשי

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

האוצר ידונו עליו יחד עם היועץ המשפטי שלנו.

אני מבקש שבדבריה במליאת הכנסת תביע יושבת ראש הוועדה את מורת רוחה של

ל. דיציאן:

הוועדה מן העובדה שכדי לא לפגוע בזכאים אנחנו נאלצים להחליט על תחולה רטרואקטיבית.

אני מקבלת את ההצעה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אני מבקש לציין שלא הסתפקנו באישור אוטומטי אלא אילצנו את מנכ"ל האוצר

י. דרניצקי (יודין):

להשיב לנו במכתב.

אם כן, אנחנו מאשרים עקרונית את התיקונים המוצעים. הניסוח הסופי ייעשה עם

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

היועץ המשפטי שלנו.

חוק נכי המלחמה בנאצים (תיקון מס' 8) תשל"ז-1977 נתקבל.

חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 28), תשל"ז-1977

חוק פיצויי פיטורין (תיקון מס' 10), תשל"ז-1977

על סדר היום שלנו שני חוקים אשר עברו את הקריאה הראשונה. אנחנו רוצים לסיים

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

את הדיון בהם מתוך תקווה שנוכל להביאם בשבוע הבא לקריאה שנייה ושלישית. אני מדברת על חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 28), תשל"ז-1977 וחוק פיצויי פיטורין (תיקון מס' 10), תשל"ז-1977.

אני מברכת את האורחים שלנו נציגי

ההסתדרות, התאחדות התעשיינים ולשכת התיאום.

בזמנו הגשנו הסתייגויות בשלושה עניינים. מצאנו אמנם דרך להצטרף לקונסנסוס אשר

ד. דרור:

נוצר בוועדה ברוב העניינים אבל בנקודות שהסתייגנו בהן, ההסתייגויות חקפות והן מתמקדות בנקודות הבאות:

ראשית, אנחנו מציעים שעבור תקופת המתנה

מסויימת, כפי שפורט בהסתייגויות שלנו, לא ישולמו דמי ביטוח בשום מקרה גם לא במקרה של אובדן כושר התפקוד אפילו לתקופה של 14 ימים. הסיבה לכך היא העובדה שאנחנו ערים לחשש שעלול להיות מצב שהתשלום יעודד מבוטחים להאריך את תקופת ההעדרות שלהם מן העבודה מעבר לנדרש מבחינה רפואית, אם מעבר ליום מסויים חתיה זכאות לתשלום בעד כל התקופה.

אנחנו בדעה שאין לאפשר תשלום בתקופת
ההמתנה.

ד. דרור:

אשר לעלות. הגדרנו שתי אוכלוסיות. האחת -
אוכלוסיה הנושאת זכויות בלבד וההתייחסות בנקודה זו היתה לעקרות בית
בשלב ראשון ובשלבים יותר מאוחרים, לאחר שהחוק יהיה בתוקף שנה או שנתיים,
גם לאוכלוסיות נוספות למשל - אוכלוסיית הילדים.

הגדרנו אוכלוסיה נושאת חובות וזכויות,
שעליה תוטל העלות של דמי הביטוח.

הצטרפנו לדעת הרוב בוועדה, שאין מקום
להטיל על עקרות הבית תשלום מפני שחובה כזו תגרום לכך שהן לא תבוטחנה.
אבל לא קיבלנו והדבר גם לא עלה בצורה חד-משמעית, שצריכה להיות אוכלוסיה
של בעלי חובות בלבד - המעסיקים. אנחנו מדברים על ביטוח שאין בינו ובין
המעבידים שום קשר. כאן מדובר על תאונות שלא חל עליהן חוק ביטוח ושאינן
מכוסות על-ידי שום חוק. אנחנו לא מתנגדים שתהיה אוכלוסיה הנושאת זכויות
בלבד אבל אנחנו מתנגדים שתהיה אוכלוסיה הנושאת בחובות בלבד. אנחנו
סבורים שאין להטיל את עלות הביטוח רק על המעסיקים אלא יש להטילה על
אוכלוסיה הנושאת זכויות וחובות.

הערה נוספת ביחס לעלות. ההערכה של 0.2%
היתה כללית מאד ונאמרה עם כל ההסתייגויות האפשריות. לפי ההערכה שלנו
השיעור של 0.2% לא יכסה את הביטוח הזה ולא מן הנמנע שלאחר תקופה קצרה
של הרצה תחאמת ההנחה שלנו ואז תתעורר השאלה מי ישלם בעד ביטוח שהוא
אמנם חיובי מאד אבל הקשר הענייני שלו איננו בתחום היחסים שביין עובד
ומעביד.

אנחנו מציעים שתהיה ועדה ציבורית לענף
זה כמו לענפי ביטוח אחרים. אנחנו סבורים שוועדה ציבורית כזו תוכל לעזור
ליד השר והמוסד לביטוח לאומי בכל הליכי ההחלטה וההרצה של החוק ואולי
אפילו אחר-כך.

הסתייגות אחרת שלנו מתייחסת להגדרה של
אובדן כושר התפקוד. בסעיף 90 נאמר: "מבוטח שארצה לו תאונה, יהיה זכאי
לדמי תאונה בעד פרק הזמן שבו הוא נמצא בישראל ואיבד את כושר התפקוד,
אם לא עסק למעשה בעבודה כלשהי." אנחנו בדעה שצריך להתייחס לאובדן מלא
של כושר התפקוד ולא להסתפק בנאמר כאן.

אנחנו לא סבורים שיש מקום לסעיף 90 בדבר
קביעת מינימום. עד כאן הערותינו לחוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 28).

ברשותכם, אעיר כאן גם את ההערות שלנו לחוק
פיצויי פיסורין (תיקון מס' 10), חשל"ז-1977. במקום שבו נאמר "רשאי בית
הדין לעבודה לקבוע כי תשלומים ששילם המעביד לקופת גמל, שלא מכוח חיקוק,
יבואו - כולם או חלקם - במקום פיצויי פיסורים...". אנחנו מציעים לדבר
על תשלומים אשר נצטברו בקופת גמל בעקבות תשלומי המעביד. אנחנו צריכים
להיות ערים לעובדה שיש הצטברות של תשלומים בקופת גמל. אני משוכנע שהכוונה
היא לא רק לסכומים הנומינליים שמשלם המעביד אלא מדובר על ריבית והצמדה.

ברשות הוועדה אבקש להעיר הערה נוספת. עובד
המתפטר בין בנסיבות המזכות אותו לפיצויים או פוטר, אם חודש הקשר בין
העובד והמעביד לאחר תקופה קצרה משלושה חודשים, יהיה זכאי לכפל פיצויים
בקיצוז תשלום הפיצויים ששולמו לו בזמנו.

ד. דרור:

אם למשל, על-פי התיקון, מתפטר עובד בהגיעו לגיל האמור, 60 או 65, ולא תעבור תקופה של שלושה חודשים לפחות והוא יחזור לעבוד, הרי כשיתפטר או יפוטל לאחר מכן תתעורר השאלה אם מגיעים לו פיצויים מאותו מקום עבודה. הזיכוי, כך קובע החוק, יהיה עבור כל התקופה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: רק אם לא קיבל פיצויים.

י. אליאסוף:

מה דינה של אשה המתפטרת אחרי לידה וחוזרת לעבודה תוך שלושה חודשים?

ד. דרור:

קיימת אז אותה שאלה. הבעיה קיימת ונראה לי שיש לתת עליה את הדעת.

י. נחמן:

ההסתדרות מקדמת בברכה את התיקון המוצע לחוק פיצויי פיטורין, תיקון הבא להקנות זכות לפיצויי פיטורין לעובד או עובדת המתפטרים בהגיעם לגיל מסויים. ההסתדרות תבעה תיקון כזה לחוק במשך שנים רבות ואנחנו מברכים את יושבת ראש ועדת העבודה ליוזמתה.

אנחנו מציעים למחוק את הפיסקה המתחילה במלים "רשאי בית הדין לעבודה" עד הסוף. סעיף זה איננו בא להסדיר את היחסים בין פנסיה ופיצויי פיטורין. סעיף זה איננו יכול לשנות את חובת המעביד לשלם פיצויי פיטורין על חשבון זכויות אחרות. אם נשאיר את הנוסח הקיים אנחנו פוגעים באנשים שעד היום היה להם תגמול או פנסיה יסוד ולא הגיעו לזכאות ועל-ידי כך שנותנים לבית הדין אפשרות לקזז, פירוש הדבר שבאים להרע לאותם אנשים שהיו מתפטרים בגיל 60 והיו זכאים לפיצויים. למשל, אם יש זכאים חודש לשנה והם עבדו ארבע שנים והיו מבוססים במבטחים הרי אם המעביד יקזז זאת אומרת שהם יקבלו תשלום של חודשיהם בלבד.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: את צודקת. הניסוח איננו נכון.

נחזור להערותיו של מר דרור בדבר חוק הביטוח הלאומי.

כאשר קיימנו דיון מוקדם בחוק זה לא נעלמו מעינינו ההסתהיגויות שלכם, כפי שהועלו במסגרת הוועדה הציבורית בנושא זה.

אני רוצה להעיר כי הנושא הזה חל לא רק על עקרת בית אלא גם על האוכלוסייה העובדת. אם חס וחלילה נפגע העובד - יש לכך השלכה, גם במישרין, על מקום העבודה. אנחנו מעוניינים שעובד שיש לו ביטוח נכות יהיה מכוסה החל מן התקופה הראשונה כי לא לכל העובדים יש כיסוי ל-90 ימים. ההסתדרות דרשה להטיל את מלוא הנטל על המעביד אבל אנחנו לא קיבלנו את גישתה.

אני מרוצה שמתקבלת דעתנו בענין עקרת הבית. ראוי שנשחרר את עקרת הבית מן הנטל של תשלומים ורישומים.

אשר לתקופת ההמתנה. לא הלכנו כאן כמקובל לגבי נפגע עבודה אבל גם לא הרחקנו לכת עד 21 ימים אלא דיברנו על משהו באמצע. אני סבורה שהתשלום צריך לחול מן היום הראשון, כי מדוע יגרע חלקו של הנפגע? עד לתקופה של 14 יום אמרנו ניחא, אבל אם מדובר על תקופה יותר ארוכה - יש צורך לשלם גם בעד התקופה הקודמת.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:
גם אנחנו סבורים שבשלב זה צריך להסתפק באוכלוסיה המבוטחת הרגילה דהיינו, מגיל 18, כולל עקרת בית, ולהשאיר את היתר לשלבים הבאים, אם כי הייתי רוצה להחיל את החוק הנדון גם על אוכלוסיית הקשישים לאחר הגיל האמור וגם על הילדים, אבל, כאמור, נשאיר זאת לשלבים הבאים. אנחנו תומכים בהמלצותיה של הוועדה לגבי הנושא של האוכלוסיה המבוטחת.

כמה שנוגע לוועדה ציבורית - יעמדו על כך אנשי המוסד לביטוח לאומי. אינני מניחה שתהיה התנגדות להקמתה של ועדה ציבורית. אנחנו ממליצים על כך אבל אנשי הביטוח הלאומי צריכים לשקול את ההצעה ואני מקווה שהם ישקלו אותה בחיוב.

קיימנו דיון ארוך בנושא של אובדן מלא של כושר התפקוד. בנקודה זו צוינו דברים גם במסקנותיה של הוועדה הציבורית. אנחנו לא חייבים לאמץ את כל המלצותיה של הוועדה. לא מצאנו לנכון לציין את המלה "מלא" והשארנו ענין זה לתקנות באישור ועדת העבודה, מתוך הנחה שתהיה לנו אפשרות לדון בכך ולקבוע דברים לאחר דיון ולא באופן שרירותי.

כאמור, ההסתייגויות שלכם לא נעלמו מאתנו. אני סבורה שמצאנו שביל ביניים כדי לגשר על חילוקי הדעות ומצוא דרך אשר תוכל להתקבל על דעת הכל אם כי לא בכל מקרה בלב שלם.

אני מבקשת שמר ברק ישיב על ההערות של נציגי התעשיינים לגבי פיצויי פיטורין.

י. ברק:
אשר לכספים שהצטברו בקופת גמל. היות והכספים אשר מצטברים בקופת גמל כוללים גם ריבית והפרשי הצמדה ולא רק את תשלומי המעביד, כאשר בית הדין יבוא לפסוק הוא יצטרך לקבוע מה הסכום שבא במקום פיצויי פיטורין. כאן נאמר שהסכום שהמעביד שילם לקופת גמל בא במקום פיצויי פיטורין. יכול להיות מכאן אולי שהפרשי הצמדה וריבית אינם משמשים על-חשבון פיצויי פיטורין ובית הדין כאילו איננו מוסמך לפסוק שהם יכולים לבוא במקום פיצויי פיטורין. אני טבור שזה ענין טכני בלבד. יחד עם זאת לא הייתי רואה בעיה להבהיר את הנקודה הזאת.

ש. נוימן: מה פירוש "שילם המעביד"?

י. ברק:
נניח שהוא שילם סכום של 1000 לירות ויחד עם הסכומים שהצטברו עלה הסכום ל-1500 לירות. אפשר לומר שהסכום של 1000 לירות בא במקום 1500 לירות.

ל. דיציאן:
נניח שהעובד זכאי לפיצויים, לקופה הוכנס סכום של 1000 לירות - העובד

לא רשאי לדרוש יותר.

י. ברק:
העובד מקבל זאת בתוקף תנאי ההפקדה. השאלה היא מה מתוך הסכום שהוא מקבל נזקף על-חשבון הפיצויים. השאלה היא על מה בית הדין מוסמך לפסוק שיבוא במקום הפיצויים, האם הוא מוסמך לפסוק רק על תשלום המעביד או גם על הסכום שיתווסף.

י. ברק:

אינני מדבר על השאלה אשר מעוררים אנשי ההסתדרות, האם יש צורך בסייפה או שאין בה צורך. אני יוצא מחוץ הנחה שהיא דרושה למה? אנחנו יוצרים עילת חביעה חדשה לעובד שמתפטר, שלא היתה קיימת קודם. יש מקרים שמעביד מפקיד כספים בקופת גמל, כספים שהיו מכוונים להיות על חשבון הפיצויים אבל לפי החוק הוא לא יכול לזקוף אותם על חשבון הפיצויים. נצא מתוך הנחה שלפי החוק הקיים הוא הפקיד בקופת גמל כספים שהיו מכוונים לפיצויים אבל לפי מצב מסויים הוא לא יכול לזקוף אותם לפיצויים. עכשיו בא החוק ואומר שהוא יכול לזקוף אותם על חשבון פיצויים. נניח שהופקדו סכומים במסגרת של ביטוח מנהלים, הרי אלמלא התיקון הזה לא יכול היה המעביד לזקוף אותם על חשבון פיצויים. עלול להיות מקרה שהופקדו סכומים על חשבון פיצויים אבל בגלל סיבה משפטית אלמלא היה התיקון הזה אי-אפשר היה לזקוף אותם על חשבון פיצויים. בא התיקון ואומר שביח הדין רשאי לקבוע.

נניח שבמסגרת של ביטוח מנהלים הופקד סכום מסויים והעובד מבקש פיצויים פלוס כספי הביטוח. אנחנו אומרים שבמקרה זה יכול המעביד לפנות לבית הדין ולבקש אישור על כך שאפשר לזקוף את כספי הביטוח על חשבון הפיצויים. בית הדין ישקול בענין זה.

השאלה אשר מעוררים נציגי התעשיינים מצומצמת ביותר. כשמדובר בחוק על סכומים שהמעביד שילם לקופת גמל, ברור שמצטרפים אליהם גם ריבית והצמדה. השאלה היא מה בית המשפט יהיה מוסמך לזקוף על חשבון הפיצויים, האם הוא יוכל לזקוף גם את הריבית וההצמדה?

ל. דיציאן:
נניח שעובד מתפטר - המעביד יכול לדרוש את הכספים בחזרה.

י. ברק:
בחוק המוצע מדובר על מתפטר שיראו אותו כמפוטר.

לפי דעתי שורת הצדק מחייבת שגם ריבית והצמדה ייחשבו כפיצויים. לדעתי צריך להבהיר זאת.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
השאלה היא אם בכלל צריך לכלול זאת בחוק.

י. ברק:
זו שאלה אחרת.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
עובד הלא לא יקבל פיצויים כפולים, אם כן, למה הסיבוך?

י. ברק:
הענין הזה יותר מסובך. מה המצב המשפטי כיום ביחס לתשלומים שמעביד מפקיד בקופת גמל? לפי החוק מחייחים לענין זה שני סעיפים, סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין וסעיף 20 או 21 לחוק פיצויי פיטורין. בסעיף 15 נאמר שעובד אשר זכאי לפנסיה תקציבית על פי חיקוק לא יהיה זכאי לפיצויי פיטורין. זה ברור.

סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין אומר שמעביד יכול להפקיד כספים לצרכי פנסיה בקופת גמל או בקופת תגמולים או בקרן כיוצא באלה והסכומים שמפקיד באים במקום פיצויי פיטורין בשני תנאים: אם נקבע כך בהסכם קיבוצי או אם התשלום אושר על-ידי שר העבודה כתשלום שבא במקום פיצויי פיטורין.

י. ברק:

יש מקרים שמסיבות שונות לא חל על המעביד הסכם קיבוצי ולכן הדבר איננו יכול להיקבע בהסכם קיבוצי ואותו מעביד גם לא פונה לשר העבודה לקבל אישור. מדוע אין הוא פונה אל שר העבודה? יכולות להיות לכך סיבות שונות, אולי לא ידע שצריך לפנות אל שר העבודה, אולי לא שם לב לנקודה זו ואז התוצאה קצת משונה - שהוא מפקיד סכומים שונים לקופת גמל ובסופו של דבר כאשר מגיעים לעובד פיצויים הוא יכול, תיאורטית, לקבל סכומים משני מקורות. לכן הסעיף מדבר על כך שתשלומים לקרן פנסיה לא יבואו במקום פיצויים פיסוריים אלא אם נקבע כך בהסכם קיבוצי או שהדבר אושר על-ידי שר העבודה. מכיוון שזה הנוסח של הסעיף פסק בית הדין שאם אין אישור של שר העבודה או לא נקבע בהסכם קיבוצי והמעביד משלם לקופת גמל או קופת תגמולים - העובד זכאי לקבל את הפיצויים מכוח החוק והזכויות שלו בקופה לפי תקנות הקופה או הקרן.

ל. דיציאן:

איזה מעסיק מפקיד סכומים כדין בלי אישור שר העבודה ובלי הסכם קיבוצי בשעה שהוא זכאי להנחות ממס הכנסה בגין תשלומים אלה?

הכסף שמפקיד המעביד הוא בבעלותו ובלי שהוא יתן מכתב לחברת הביטוח או לבנק, העובד איננו יכול ואיננו רשאי לקבל את הכסף. העובד בשום פנים ואופן איננו יכול לדרוש סכום נוסף על פיצויים פיסוריים. על איזה מקרה אתה מדבר?

י. ברק:

יש מקרים שמעביד מפקיד כספים בקרן אשר שייכת לו. במקרה כזה יכול העובד לקבל דק באישורו של המעביד. יחד עם זאת יש לזכור שגם בקרן כזו המעביד איננו יכול להוציא את הכסף בחזרה. אבל יש מקרים אחרים ונתתי את הדוגמה של ביטוח מנהלים. יש מקרים שהכסף איננו ברשותו של המעביד, כאשר יש הסכם בין המעביד והעובד. אם המעביד מפקיד כספים באופן חד-פעמי ולא מכוח הסכם - זה שלו. אבל אם ההפקדה היא מכוח הסכם אשר קובע שהעובד זכאי לכסף - הכסף הוא של העובד. יש הסכמים בצורות שונות. יש הסכם בין עובד ומעביד, יש הסכם משולש בין עובד, מעביד וקופת גמל ואולי יש צורות נוספות. אני מדבר על מקרה שבו יש הסכם. אנחנו צריכים להגן על מקרים שונים.

מכל מקום, אם החוק בא ליצור עילת תביעה חדשה שלא הייתה קיימת קודם, לא יהיה צורך שהעובד יקבל תשלום כפול במקרה זה. אני מבקש להדגיש שלא מדובר על כל המקרים, לא מדובר על פיסוריים בגיל 25 או 45 אלא אך ורק במקרה שהעובד בא לתבוע על סמך עילת תביעה חדשה והמעביד לא ביקש אישור משר העבודה לפי סעיף 14. במקרה כזה יוכל בית הדין לפסוק אם הייתה כוונה שהכספים יבואו על חשבון פיצויים או שלא הייתה כוונה כזו. אנחנו אומרים שאם המעביד שילם כספים על חשבון פיצויים - ברור שהם יהיו על-חשבון פיצויים אבל אחרת על בית הדין לפסוק. ברור שאיש איננו טוען שהעובד זכאי לתשלום כפול.

יש כאן בעיה שהייתי נותן עליה את הדעת.

אם קיים הסכם בין העובד והמעביד - וההסכם יכול להיות מפורש בכתב או בעל-פה והוא לא מוכרח להיות בכתב - אם קיים הסכם או שנהוג שהתשלומים הם נוסף לפיצויים, במקרה כזה אין מקום שהמעביד יפנה לבית הדין כי פה יש נקודת אחיזה בטענת ההסתדרות, שאנחנו יוצרים עילה למעביד לפנות לבית הדין אפילו קיים הסכם, אם כי קשה לי להאמין שבית הדין יפסוק להיבט ההסתדרות. אם הדבר יהיה מוסכם יצד אנשי משרד המשפטים, לא הייתי מתנגד שנאמר שזכויותו של המעביד לפנות לבית הדין דק אם לא קיים הסכם. אם קיים הסכם כזה והעובד יוכל להוכיח זאת, בית הדין יהיה מנוע מלהכנס לעניין.

י. ברק:
אני מדבר על העיקרון. אינני אומר שהתיקון הכרחי. נדמה לי שבית הדין לא היה פוסק לטובת המעביד במקרה שקיים הסכם בין העובד והמעביד שמדובר בכסף שהוא נוסף לפיצויים.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
אנחנו יוצאים מתוך הנחה שאין לשלם פיצויים כפולים. למה נסבך את הדברים?

י. ברק:
יש לשמור על כך שאם ברור שמדובר בסכום שהוא נוסף לפיצויים - צריך למנוע חביעות משפטיות.

י. נחמן:
לדעתנו, אין להכניס למשפטים אנשים בגיל 60 או בגיל 65.

פסק הדין של בית הדין לעבודה מלפני מספר חודשים, בענין גן החיות, הוא יוצא דופן כי פסק הדין של בית הדין העליון סותר את הפסיקה הזאת. אציין כאן שני פסקי דין מפורסמים האחד ביחס למורה מבית-ספר "גאולה" והשני ביחס לעובד "תנובה". העובדת לא זכתה נוסף לפיצויי פיטורין.
יש בעיה יותר מסובכת: מה היא יציאה לפנסיה, האם זה פיטורין או התפטרות?

לדעתנו יש צורך שיהיה בענין זה פתרון לכל הגילים. אין מקום להכביד על אנשים בגיל 60 או 65 כשבאים ומבקשים להעניק להם זכות שלא הייתה להם מקודם. ברור שמה שמוסכם לשלם להם - את זה צריך לשלם.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
מה שמקובל לגבי עובד בגיל אחר יהיה גם לגביהם.

י. ברק:
צריך להביא בחשבון שהגיל 60 באשה ו-65 בגבר הוא הגיל שבו פורשים העובדים לפנסיה. מדובר במעביד שהפקיד כספים או בקרן פנסיה, או בביטוח מנהלים, או בקופת חגמולים, והגיל 60 או 65 הוא הגיל שבו העובד מקבל את הכסף.

י. נחמן:
המצב המשפטי כיום, לפי פסיקה של בית הדין לעבודה, שאותו אדם אשר עבד אצל מעביד, לא פנה אל שר העבודה ולא עשה הסכם, שלא עשה את המוטל עליו דהיינו, יקבל פעמיים.

א. לבנבראון:
אינני מבין מדוע מתעוררת השאלה דווקא כאן.

י. ברק:
כי מדובר בגיל היציאה לפנסיה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
אני סבורה שיש ארגונים שונים אשר צריכים להדריך את המעבידים.

מר גוברמן:
החוק הזה תופס מצב קיים.

לעולם לא מאוחר לקבל צו.

י. נחמן:

ואם לא יקבל צו?

י. ברק:

לפי דעתי, בהזדמנות זו שהכנסת נותנת עילת תביעה לעובד, היא צריכה לשמור על המעביד. יש תמימות דעים שאין מקום לשלם פעמיים. השאלה היא איך ניתן להקל על העובד הקשיש לבל יתרוצץ. במקרה שמובן שנעשה הסכם או נהוג במקום העבודה שמדובר על נוסף להסכם הפיצויים - נמצא את הדרך לומר שזה לא בסמכות בית הדין. בית הדין יהיה מוסמך להכנס רק כשאינן הסכם.

אני מבקש שלא נכניס לחוקים נוהג. אני פוסל את הביטוי הזה מכל וכל.

ל. דיציאן:

ד. דרור: שאלת הפיצויים איננה עומדת לדיון. השאלה העומדת לפנינו היא אם אפשר יהיה לקזז או שאי-אפשר יהיה לקזז. יש פסק דין המדבר על תשלומים כפולים שאין כוונה לשלם. צריך לאפשר למעביד לפנות לבית הדין.

יש הצעה שנוסח זה יחול לגבי מקרים קיימים.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

יש מצב מסויים שאולי משלמים ואנחנו לא יודעים. הכוונה היא להב"א זאת

י. אליאסוף:

בחשבון.

נניח שמעביד משלם במשך עשר שנים לקופת גמל וממשיך לשלם. אולי אפשר שהסייפה הסוייג רק לתשלומים שהתחילו לשלם אותם לפני החוק הזה והדבר לא יתפוס בעתיד.

זה לא נראה לי.

מר גוברמן:

עד שבית הדין יפסוק תעבור שנה או אפילו תעבורנה שנתיים. האם הזכאי

י. נחמן:

יקבל בבוא הזמן פיצויי הלנה?

אני מבקש שלא נסתבך ולא נסבך. אפשר אולי לחשוב על מחיקת הסייפה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

אני מבקש שהות של שבוע כדי שנוכל להגיש תזכיר בענין זה.

ד. דרור:

שמענו את הדעות של הצדדים והוועדה סוברנית להחליט.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

לא ניתנה לנו אפשרות לשקול נקודה זו.

ד. דרורי:

אין לנו אפשרות להמתיך שבוע נוסף כי הכנסת עומדת לסיים בשבוע הבא

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

את עבודתה ולצאת לפגרה.

ל. דיציאן:

אני מבקש להעיר הערה נוהלית.
קיימנו דיון טרומי בהצעת החוק.
אישרנו את ההצעה והחוק הונח על שולחן הכנסת כולל הסייפה. היה זה
אחרי דיון מקיף בהצעת החוק. היום יש הצעה למחוק את הסייפה. אחד
הצדדים המעוניינים שומע את ההצעה הזאת ומבקש להביע דעתו. אינני מביין
מדוע לא תינתן לא האפשרות לכך.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

הוא יכול לעשות זאת עכשיו. הוא מבקש
שהות וזאת אינני יכולה לאפשר לו.
הסכמנו והדגשנו שאנחנו לא רוצים שהעובד יקבל פיצויים כפולים. ביקשנו
ניסוח אלא שהמוצע לנו איננו מניח את דעתנו. מותר לוועדה לחשוב על הדברים
פעם נוספת.

ל. דיציאן:

אני מבקש החייעצות סיעתית.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

עד מחר.

ל. דיציאן:

אינך יכולה לקבוע דברים בצורה כזו.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אני מודה לנציגי ההסתדרות ולשכת התיאום.

חברי הכנסת, אנחנו עובדים בלחץ של

זמן ואני מבקשת שתבינו זאת.

אשר לנקודה העומדת לפנינו: הניסוח
המוצע מסבך ואני מבקשת שתובא לפנינו הצעה אחרת.

אם יש כאן רק בעיה של ניסוח - על זה
נחגבר.

י. ברק:

אני מציע שקודם כל יהיה סיכום על

העיקרון.

איש איננו חולק על העיקרון.

ל. דיציאן:

השאלה היא של ניסוח. אנחנו שואלים
אם יש מקום והצדקה להריץ קשישים
לביית המשפט בגלל אי-מעשה של מעביד. צריך למצוא נוסח מספק.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אני חושב שאם מכניסים את בית המשפט -
זה לטובת העובד. יש כאן אשליה ויזואלית
שהסתדרות נבהלת ממנה. אני סבור שמה שנאמר כאן לטובת העובד.

י. ברק:

מכל מקום, אני מציע שהוועדה תקבל
את העיקרון שאין משלמים פעמיים פיצויי פיטורין.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אנחנו אומרים זאת.

נבוא בדברים עם היושבת-ראש ונשתדל
להציע הצעה עד מחר.

י. ברק:

מוסכם וברור שאין לשלם פעמיים פיצויים.
נמצא נוסח אשר יענה על כך וגם על הצורך
להקל על חייהם של האנשים בגילאים הנדונים ולא נאלץ אותם להופיע בפני

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

בית הדין.

ל. דיציאן:

אבל פסק הדין שניתן איננו הגיוני ואיננו מתקבל על הדעת, אפילו הוא מבוסס על נסיבות שהן לפי החוק. פסק הדין האחרון שניתן דיבר על כך שמעביד הפקיד בתום לב כספים בקופה על מנת לבטח את עצמו נגד תביעה לפיצויים. הגיע המועד, בא בית המשפט ואמר שלא היה מדובר על כך מפורשות ואם כי היו הטבות והנחות ממס הכנסה - יש לשלם כפליים.

אינני מדבר עכשיו על הניסוח המדויק. אולי צריך לפשט אותו. מכל מקום, צריכה להיות אפשרות לפנות למוסד שיפוטי שיקבע אם באמת היתה כוונה שזה יבוא במקום פיצויים או נוסף לפיצויים. איש מאתנו איננו מערער על כך שעובדת או עובד המחפטים בגיל 60 או 65 רשאים לקבל פיצויים בהתאם לחוק. הנקודה היא למנוע כפילות.

עלינו להביא בחשבון שרוב המעסיקים נוהגים כיום, גם בגלל ההנחות ממס הכנסה וגם כדי למנוע מעצמם הכבדה בשעה שעליהם לשלם פיצויים, להפקיד לצורך זה כספים בקופות שונות. אני חושש שבגלל ניסוח לא מוצלח יוצר מצב שמעביד יצטרך לשלם סכומים כפולים, ובכך אין אנחנו רוצים.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלנין:

מצד שני אין אנחנו רוצים שמעביד לא ישלם כחוק ויאלץ את העובד לפנות לבית-

המשפט. אנחנו מצפים לנוסחה גואלת.

אליאסוף:

אני מבקש שהוועדה תיתן את דעתה לנקודה ולשאלה שהעלה נציג התאחדות התעשיינים, איזה סכום להביא בחשבון - האם רק את הסכומים ששילם המעביד או מה שהקופה משלמת.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלנין:

לפי מה מקבלים בדרך-כלל את הפיצויים? אי-אפשר להרכיב לעילה זו דגשות נוספות.

אני מציעה שנמתיך עד מחר להצעת ניסוח.

אנחנו עוברים לדון בחוק הביטוח הלאומי

(תיקון מס' 28), תשל"ז-1977.

מ. בוטון:

בעקבות דבריו של שר העבודה בכנסת על החוק הנדון אני חוזר ומבקש שידובר על אובדן מלא של כושר התפקוד. אם הוועדה לא תקבל עמדה זו אני מבקש שתירשם בנקודה זו הסתייגות של הממשלה.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלנין:

שר העבודה לא היה נוכח בעת הדיון המוקדם על הצעת החוק. הצעת החוק הועברה לוועדת העבודה ללא דברי תשובתו של שר העבודה. לפיכך השתמש השר בזכותו והשתתף בדיון בעת הקריאה הראשונה. הוא העיר הערותיו להצעת החוק. עניתי לו ואמרת שאביא את דבריו לוועדה. ביקשתי שלא נראה בהערותינו הסתייגויות אלא נקבל מה שתקבע הוועדה ומה שתחליט הכנסת.

שר העבודה מדבר לא רק על אובדן מלא של כושר התפקוד אלא גם על תחילתו של החוק והוא מציע שהתחולה תהיה לא מ-1 באפריל 1978 אלא מ-1 באפריל 1979. במקום תקופת המתנה של 14 ימים מבקש השר תקופת המתנה של 21 ימים. חברי הוועדה התייחסו לנקודות אלה והוועדה לא קיבלה את עמדתו של השר.

לכן ולא במקרה דיברנו על תקנות באישור
ועדת העבודה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אשר לאובדן כושר התפקוד: מתוך הנחה
שנקבע דברים שונים לסוגים שונים נמנענו מלומר דברים ברורים ואנחנו
משאירים ענין זה לתקנות באישור ועדת העבודה של הכנסת. אין ספק שזכותה
של הממשלה לרשום הסתייגות.

מ. בוטון: ההוראה שבידי היא לבקש לרשום הסתייגות.

אנחנו מבקשים, כאמור, לדבר על אובדן

מלא של כושר התפקוד.

ל. דיציאן: אני מציע לדחות זאת.

ב. מואב: בהגדרה "מבוטח" מדובר על 65 שנה בגבר
ו-60 שנה באשה. בשום מקום לא מודגשת
הנקודה של עקרת הבית. אני מוכן לקבל את החוק כלשונו בציון מפורש שעקרת
בית נכללת במסגרת הזאת.

מ. בוטון: הוועדה קיימה דיון בנקודה זו. אין צורך
לדבר במיוחד על עקרת הבית כי חושב ישראל
כולל עקרת בית. מכיוון שלא הוצאנו במפורש את עקרת הבית, ברור שהיא נכללת
כאן.

מר קרמר: אני מבקש להזכיר ליושבת ראש שמשדד האוצר
היה שותף לוועדה בראשותה של הגב' הרמן.
האוצר הסתייג מהחוק. הסתבר לי גם ששר המשפטים ביקש אורכה לדון בחוק.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: הצעת החוק הועברה דרך שר המשפטים לפני
שנתיים.

סיפרתי כבר את ההיסטוריה. היינו אצל
שר העבודה בהשתתפות גורמים שונים. נתבקשנו להמתין עד שתקום ועדה.
דובר אז על חצי שנה והמתנו שנתיים. הממשלה הקיימה ועדה בעקבות הצעת החוק.

מר קרמר: למשרד האוצר היתה הסתייגות כללית מהצעת
החוק בטענה שכיום המצב לא בשל לכך משום
שחוק הנכוח עדיין לא מופעל זמן מספיק.

אני מבקש שיירשם שלאוצר יש הסתייגות

מהצעת החוק.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: עכשיו לא יכולה להיות הסתייגות מכל הצעת
החוק.

מר גרינפלד: יש לי הערה ביחס ל"מבוטח". אנחנו מציעים
שיהיה כתוב "חושב ישראל שמלאו לו 18
שנים וטרם מלאו לו 65 שנה בגבר ו-60 שנה באשה, השייך לכוח העבודה במשק".
הכוונה היא שההגדרה תכלול עובדים שכירים ועצמאיים, מובטלים ועקרת בית
אם לילדים.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: האם אם לילד אחד גם כן נכללת כאן?
מה דינה של אשה בהריון?

מר גרינפלד: כשמדובר בעקרת בית שאיננה אם לילדים, הפגיעה הכלכלית במשפחה, במקרה שהיא נפגעת, איננה כל כך קריטית כמו במקרה שמדובר בעקרת בית מטופלת בילדים.

מר גוברמן: בהגדרה של "תאונה" אני מבקש לציין "למעט תאונה כמשמעותה בחוק נפגעי תאונות דרכים" ולפיכך הפרק הזה יחול רק על שאר התאונות.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: ענין גמלאות הכפל עונה על השאלה הזאת.

גב' אבנרי: הוועדה לא היחה מאושרת מהחוק החדש של נפגעי תאונות דרכים. הוועדה המליצה על המתנה כדי לראות כיצד יפעל החוק. היה מדובר על המתנה למשך שנה. להגביל מראש פירושו לשנות את המלצותיה של הוועדה.

מר גוברמן: אני לא חושב שנכון לכלול מקודם, לכאורה, תאונות דרכים במסגרת של הביטוח לפי ענף זה ואחר-כך להוציא ולשלול את הזכות הזאת על-ידי הוראה בגלל כפל גימלאות. הסדר הוא לא להכניס את תאונות הדרכים למסגרת של הפרק הזה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: לא נחעכב עכשיו על הנקודה הזאת. עוד נבדוק אותה. מכל מקום, ברור שהכוונה היא שאיש לא יהנה פעמיים.

מר גרינפלד: אני חוזר על הצעתי, שאחרי המלים "60 שנה באשה" יבוא "השייך לכוח העבודה במשק, לרבות עקרת בית אם לילדים".

י. אליאסוף: מה דינו של מובטל?

מר גרינפלד: הוא שייך לכוח העבודה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אני מעמידה להצבעה את הצעתו של מר גרינפלד, שהגדרה "מבוטח" חיה מוגבלת וחכלול את מי ששייך לכוח העבודה במשק, כולל עקרת בית אם לילדים.

ה צ ב ע ה

הצעתו של מר גרינפלד, שאחרי המלים "ו-60 שנה באשה" יבוא "השייך לכוח העבודה במשק, לרבות עקרת בית אם לילדים", לא נתקבלה.

ב. מואב: כמה אנשים יוצאים מן הקטגוריה הזאת לפי ההצעה של האוצר?

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: רבים מאד. עקרונית אנחנו לא מקבלים את ההצעה הזאת.

מר גרינפלד: אני מבקש לרשום הסתייגות לשר האוצר.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
מר גוברמן מבקש לציין בהגדרת "חאונה",
"למעט חאונת דרכים". אני מציעה שנאשר
את ההגדרה הנוכחית כפוף לבדיקה בהחאם להצעתו של מר גוברמן.

אשר לאובדן כושר התפקוד. הממשלה
מבקשת שייאמר "אובדן מלא של כושר התפקוד". אני אעמיד זאת להצבעה.

י. ברק:
תוצאות ההצבעה הן סוף פסוק?

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
כן.

י. ברק:
האם לא נקבל שהות להתייעצות?

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
כבר מסרתי את ערעוריו של שר העבודה.
כשעניתי לדבריו בכנסת אמרתי שאין
אנחנו רואים בהערות שלו הסתייגויות אלא הן תובאנה לוועדה ואנחנו נקבל
מה שיוחלט בוועדה. ברור שגם הוא צריך לקבל את הכרעת הוועדה.

י. ברק:
אינני מתנגד שתהיה הצבעה אבל אני מבקש
שיהיה ברור שתהיה לנו אפשרות להביא
עוד פעם את השאלות האלה לדיון. אולי יהיה מי שירצה להביא ענין זה לממשלה
או לוועדת שרים. אין בכוונתי לעכב את הדיון בוועדה או למנוע הבאת החוק
לקריאה שניה ושלישית, אבל הממשלה והמוסד לביטוח לאומי צריכים לבצע את
החוק ומכיוון שכך מגיע להם, מאחר שיש לממשלה הסתייגויות, שתהיה להם אפשרות
לשקול את הדברים ואולי גם לבוא בדברים עם יושבת-ראש הוועדה מתוך תקנה
שחיימציא פשרה. נדמה לי שאנחנו זכאים לאורך רוח מצד הוועדה.

אני מבקש שלא יקבעו דברים מוגמרים
בסעיפים שיש בהם הסתייגויות. אני מבקש שתוצאות ההצבעה לא תימנענה מאתנו
לבקש שינויים ואם נבקש שינויים - שהדבר לא ייחשב כרביזיה.

י. לקט:
אני סבור שהממשלה צריכה להביא בחשבון
את הלך הרוחות והמחשבות בוועדה. אם
החוק יונח בשבוע הבא, אינני רואה שום סיבה מדוע לא נדחה את ההחלטה
לסוף השבוע ואולי הממשלה, אשר תדע את המחשבות בוועדה, תוותר על ההסתייגויות
שלה.

י. ד"ר. אמיר:
אנחנו דנים בחוק זה ימים רבים. לממשלה
היתה שהות מספקת לדון על סעיפי החוק.
לא יתכן שדקה לפני השעה השחים-עשרה תהיינה לה הסתייגויות. אינני חושב
שיש מקום לדיון מחודש.

אני מציע שנאשר את הצעת החוק כפי
שהחברים בטאו דעתם בדיונים.

עלינו להביא בחשבון שהכנסת מתפזרת
בשבוע הבא ואינני יודע מה יהיה גורלו של החוק בכנסת החשיעית.

א. לבנבראון:
אינני מביין מה פירושו של 'אובדן מלא'
של כושר התפקוד". אני מצטרף לדעתו
של חבר-הכנסת אמיר. נדמה לי שאין מקום שבו מדובר על "אובדן מלא".

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
 שר העבודה השמיע את הערוכיו. האוצר יכול להציע הצעות ולהסתמך. האוצר יכול לרשות הסתייגויות על כל טעיף בחוק. הזכות נשמרת לו להסתמך במליאה אבל מה שיוחלט במליאה - זאת אנחנו מקבלים.

כפי שכבר ציינתי, הוועדה קיימה דיון על החוק והחליטה מה שהחליטה. אני מבינה שהיום לא נוכל לסיים את הדיון בנושא זה. אני מציעה שנקדים לענין זה זמן בישיבה שלנו מחר, אפילו הוא לא נכלל בסדר היום.

הוויכוח הקיים הוא ויכוח עקרוני ויש לי ספק אם נוכל להגיע לפשרה. בענין התחולה, הוועדה החליטה על 1978 ולא על שנת 1979. כפי שאמר חבר-הכנסת לבנבראון, בשום מקום אין הגדרה של "אובדן מלא של כושר התפקוד" ולכן אמרנו שנשאר ענין זה לתקנות.

אני מבקשת שמחר נסיים את הדיון. זכותה של הממשלה לבקש רביזיה ומצד שני זכותה של הוועדה להחליט.

י. ברק:
 נדמה לי שמה שמותר לסייע צריך להינתן גם לממשלה. אינני מבקש שלא תהיה הצבעה אלא שהמשמעות של ההצבעה לא תהיה שאסור לממשלה להציע שינויים, זהם לא ייחשבו כרביזיה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
 אני מבקשת שנציג הממשלה יבררו את השאלות השונות עד מחר. מחר נקיים הצבעה סופית.

י. ז. אמיר:
 אני בעד החוק כלשונו.

י. לקט:
 אני מוטרד מכך שחוק שאנחנו נה רוצים בו יובא למליאה עם כל כך הרבה הסתייגויות. אם החוק יובא למליאה רק בשבוע הבא, אינני מבין מה הפנייה. אינני מבין מדוע לא תינתן שהות לממשלה, אולי היא תוותר ותיסוג מן ההסתייגויות. אני בעד שניתן שהות קצרה לממשלה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:
 אפשר לקיים התפייצויות גם עד מחר. מחר נמשיך לדון בהצעת החוק.

הישיבה ננעלה בשעה 10.50.